

Модель формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів

Неля КРАВЧУК,

аспірант кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Нині ключовим напрямом оновлення змісту освіти є формування компетентності фахівця, що пов'язано з підтримкою здоров'я та розвитку творчих здібностей особистості. На цьому наголошується в основних документах у галузі освіти України, зокрема Національній доктрині розвитку освіти, Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти. З огляду на це, проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів розглядається стратегічним завданням, реалізація якого має бути в центрі уваги освітян. Адже від цього залежить рівень здоров'я та культури здорового способу життя кожної дитини.

Міцне здоров'я, щастя і радість – найвищі цінності людини, показник психічного і фізичного здоров'я. Набути саме таких цінностей прагнуть молоді люди. Значущі зусилля в діяльності ВНЗ спрямовуються на створення здоров'язбережувального середовища, озброєння студентів життєвонеобхідними знаннями, вміннями і навичками, що забезпечить формування їх здоров'язбережувальної компетентності.

У зв'язку з цим український науковець О. Міхенко наголошує на тому, що «надзвичайно важливо з'ясувати зміст знань про здоров'я, які дозволяли б зацікавленій людині аналізувати, робити висновки та вчасно коригувати оздоровчу програму і, розвиваючи гнучкість оздоровчого мислення, шукати та знаходити власний шлях до здоров'я [4, с. 11].

Актуальність здоров'я людини, що «є важливим показником збереження й розвитку людського потенціалу будь-якої країни», обстоює І. Бех [1, с. 381]. Академік запроваджує категорію «цінність здоров'я», наголошує, що: «Саме через розкриття цієї категорії постає реальна можливість побачити здоров'я очима його суб'єкта, тобто того, хто є його носієм, творцем, а нерідко й руйнівником». Науковець доводить необхідність введення в педагогічну систему також категорії «цінність людської тілесності». Він зауважує: «Саме тіло людини, його стан і ступінь розвитку, особливості функціонування, динаміка змін, узгодженість чи розбалансованість із соціальним буттям суб'єкта є реальним індикатором здоров'я. В тілі здоров'я набуває своєї субстанційності. У цьому розумінні очевидним є високий ступінь взаємозалежності між визначенням

здоров'я як цінності, як нормативно орієнтованої характеристики людського життя і позитивною цінністю людської тілесності, зацікавленим ставленням до тіла людини як на вербально-оцінному, так і на практично-поведінковому рівнях» [там само, с. 383]. Отже, формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів є актуальною проблемою та має беззаперечне теоретичне і практичне значення.

Створення моделі особистості фахівців є предметом дослідження багатьох учених (І. Бех, С. Гончаренко, С. Карпенчук, М. Ярмаченко, М. Фіцула та ін.). Однак поза межами дослідження залишилося питання експериментальної моделі формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів (далі ДНЗ). Тому **метою статті** є: розкриття сутності й обґрунтування структури моделі формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ.

Отримані нами результати констатувального етапу експериментального дослідження показали, що цілеспрямована професійна підготовка майбутніх вихователів ДНЗ щодо формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів потребує посилення. Така ситуація спонукала до моделювання процесу формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки.

У рамках формувального етапу дослідження розроблено модель формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів

ДНЗ. На основі теоретичного аналізу енциклопедичних джерел з'ясовано різноаспектність розуміння термінів «*модель*» та «*моделювання*».

У тлумачних словниках української мови *модель* розглядається як «зразок якого-небудь виробу, взірцевий примірник чогось. Зразок, що відтворює, імітує будову і дію якого-небудь об'єкта, використовують для одержання нових знань про об'єкт» [8, с. 535]; зразок нового виробу, предмет у зменшеному або у збільшеному вигляді [11, с. 279], а *моделювання* – як «дослідження яких-небудь об'єктів, систем, явищ, процесів шляхом побудови і вивчення їх моделей. Моделювати – створювати модель чого-небудь. Бути моделлю чого-небудь. Досліджувати що-небудь (які-небудь об'єкти, системи, явища, процеси) через побудову і вивчення їх моделей. Моделюючий – який служить для реалізації моделі» [8, с. 535].

У педагогіці наукове трактування поняття «*модель*» (франц. *modele* – зразок, від лат. *modulus* – міра) визначається як «умовний зразок (зображення, схема, опис тощо) того чи іншого об'єкта (або системи об'єктів). Слугує для вираження відношення між людськими знаннями про об'єкти і цими об'єктами; один із засобів наочності в навчанні» [10, с. 852].

У Педагогічному словнику розглядається таке тлумачення поняття: «моделі навчальні (франц. *modele* – зразок, від лат. *modulus* – міра, мірило, зразок) – навчальні посібники, які є умовним образом (зображення, схема, опис тощо) якогось об'єкта (або системи об'єктів), який зберігає зовнішню схожість і пропорції частин, при певній схематизації й умовності засобів зображення» [2, с. 213].

Модель – проект, як зазначає С.Карпенчук, – це первинний педагогічний замисел освітньо-виховної діяльності, що формується педагогом на основі теоретико-методологічних ідей на рівні структурних компонентів навчально-виховного процесу як цілісної системи [3, с. 206].

Цінним для нашого дослідження є визначення поняття «*моделювання*», що запропонував М.Ярмаченко. Науковець розуміє його як дослідження певних явищ, процесів або систем об'єктів шляхом побудови і вивчення їх моделей; використання моделей для визначення або уточнення характеристик і раціоналізації способів побудови заново конструйованих об'єктів; одну з основних категорій теорії пізнання: на ідеї моделювання, по суті, ґрунтується будь-який метод наукового дослідження – як теоретичний, за якого використовуються різноманітні знакові, абстрактні моделі, так і експериментальний, що використовує предметні моделі [9, с. 223].

Сутність методу моделювання український педагог М.Фіцула визначає як «створення й дослідження наукових моделей – смислово представленої і матеріально реалізованої системи, яка адекватно відображає предмет дослідження» [6, с. 35].

На думку М.Фіцули, моделювання – це метод створення і дослідження моделей. Наукова модель адекватно відображає предмет дослідження і здатна замінити його так, що вивчення моделі дозволяє отримати нову інформацію про цей об'єкт [7, с. 33].

У психології поняття «*моделювання* (франц. *modele* – зразок)» визначається як «спосіб спрощеного дослідження психічних процесів і психічних станів особистості за допомогою їх реальних або ідеальних моделей. Модель розуміють як певну систему об'єктів або знаків, що відображає суттєві властивості оригіналу [5, с. 209]. Часткова подібність до оригіналу дає змогу використовувати модель як заміник оригіналу. Їх відносна простота робить таку заміну особливо наочною і зумовлює перевірку істинності і повноти теоретичних уявлень в різних галузях знань. Однак надмірна спрощеність моделі порівняно з оригіналом може призвести до маскування його важливих специфічних особливостей і формулювання загальних висновків, які не мають практичної, а нерідко і теоретичної цінності» [там само].

Отже, встановлено, що модель – це схема, яка відображає взаємозв'язки між об'єктами дослідження, а моделювання визначається як експериментальна діяльність, що організовується з метою вивчення об'єктів дослідження, озброєння дослідників необхідними знаннями, вміннями і навичками для подальшої їх реалізації на практиці. Метою здійсненого моделювання є відображення структури формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ, а метою впровадження моделі у процес фахової підготовки майбутніх вихователів ДНЗ – забезпечення сформованості їхньої здоров'язбережувальної компетентності. Логіка наших міркувань щодо розроблення моделі формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки спрямовувалася від з'ясування рівня знань у галузі здоров'язбереження до визначення мети та особливостей професійної та здоров'язбережувальної діяльності майбутніх вихователів.

На констатувальному етапі експериментального дослідження було розроблено експериментальну модель, що відображає формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ. Експериментальна модель охоплює взаємопов'язані структурні елементи: мету, провідні принципи, методи, компоненти (критерії), етапи, засоби, педагогічні умови, етапи, рівні сформованості здоров'язбережувальної компетентності та очікуваний результат (див. рис. 1).

Описуючи експериментальну модель формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ, ми дотримувалися таких вимог створення моделі:

- науковість (опертя лише на достовірні факти, порівняльне вивчення досліджуваного процесу);
- змістовність (здатність моделі відображати процес, що моделюється);

- гнучкість (приспосовування до умов, які швидко змінюються, та різних ситуацій);
- повнота (відображення основних вимог дослідження);
- цілісність (взаємопов'язаність усіх структурних елементів, відповідність меті);
- індуктивність (вивчення причинно-наслідкових зв'язків процесу, що вивчається);
- цілеспрямованість (від окресленої мети до досягнення кінцевого результату – створення системи-оригіналу).

У розробленні моделі ми визначили три взаємопов'язаних етапи: мотиваційно-когнітивний, діяльнісно-творчий, оцінно-результативний (див. рис. 1). З огляду на це, навчання студентів відповідно до розробленої моделі відбувалося за трьома етапами.

Мета першого – *мотиваційно-когнітивного етапу* – озброєння респондентів знаннями про зміцнення, збереження та відновлення здоров'я як свого власного, так і оточуючих людей, формування мотивів та стійкої мотивації до здорового способу життя.

Завдання *мотиваційно-когнітивного етапу*:

- оволодіння респондентами знаннями, вміннями та навичками щодо ведення здорового способу життя та формування здоров'язбережувальної компетентності;
- озброєння респондентів методами, засобами та формами роботи щодо формування здоров'язбережувальної компетентності.

На цьому етапі передбачено реалізацію такої педагогічної умови: активізація пізнавальної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів шляхом наповнення дисциплін фахової підготовки здоров'язбережувальним змістом.

Основними формами і методами на цьому етапі було визначено: лекції з інтерактивними прийомами навчання; індивідуальну роботу із студентами; самостійну роботу студентів.

Окреслені завдання реалізувалися на лекціях, семінарських, практичних та інших заняттях спеціально розробленого спецкурсу «Формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів під час професійної підготовки», а також шляхом уведення інтегрованих блоків у лекційні курси навчальних дисциплін: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Педагогічна психологія», «Методика фізичного виховання», «Анатомія, фізіологія і гігієна дітей дошкільного віку», «Основи медичних знань», «Екологія», «Основи педагогічної майстерності» тощо.

Метою другого – *діяльнісно-творчого* – етапу експериментальної моделі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ є проведення різних форм здоров'язбережувальної діяльності з використанням здоров'язбережувальних технологій навчання в умовах ДНЗ під час педагогічної практики.

Завдання *діяльнісно-творчого етапу*:

- розвиток у респондентів уміння створювати здоров'язбережувальне середовище, використовувати здоров'язбережувальні та оздоровчі технології в роботі з дітьми дошкільного віку;
- формування навичок організації здоров'язбережувальної діяльності в умовах ДНЗ.

На другому етапі реалізовано педагогічну умову: формування ціннісного ставлення у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до свого здоров'я та здоров'я інших на основі їх самовираження у процесі дотримання здорового способу життя.

На цьому етапі застосовувалися такі методи навчання: самостійно-дослідницька діяльність студентів, презентації, студентські наукові конференції, тренінги, практичні заняття, педагогічна практика.

Метою третього – *оцінно-результативного* – етапу експериментальної моделі формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки є формування вміння здійснювати рефлексію власної здоров'язбережувальної діяльності, а також своїх однокурсників щодо формування здоров'язбережувальної компетентності, формування вмінь та навичок зміцнення і збереження здоров'я під час використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Завдання цього етапу:

- формування у студентів уміння здійснювати рефлексію власної здоров'язбережувальної діяльності, а також своїх однокурсників у напрямі формування здоров'язбережувальної компетентності;
- розвиток вмінь та навичок зміцнення та збереження здоров'я під час використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Педагогічна умова, що реалізовувалася на цьому етапі: набуття досвіду ведення здорового способу життя з метою формування вмінь та навичок зміцнення та збереження здоров'я під час використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Основні форми і методи реалізації мети оцінно-результативного етапу – наукові студентські конференції, «круглі столи», перегляд відеоматеріалів, семінари.

Розглянемо детальніше структуру (будову) експериментальної моделі формування здоров'язбережувальної компетентності.

В експериментальній моделі закладено основні загальнодидактичні принципи навчання, відповідно до яких здійснювався процес формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ, а саме: науковості, систематичності, послідовності, принцип розвивального і виховального навчання, зв'язку навчання з життям, практикою, ґрунтовності, природовідповідності, гуманізації, свідомості та активності. Охарактеризуємо їх.

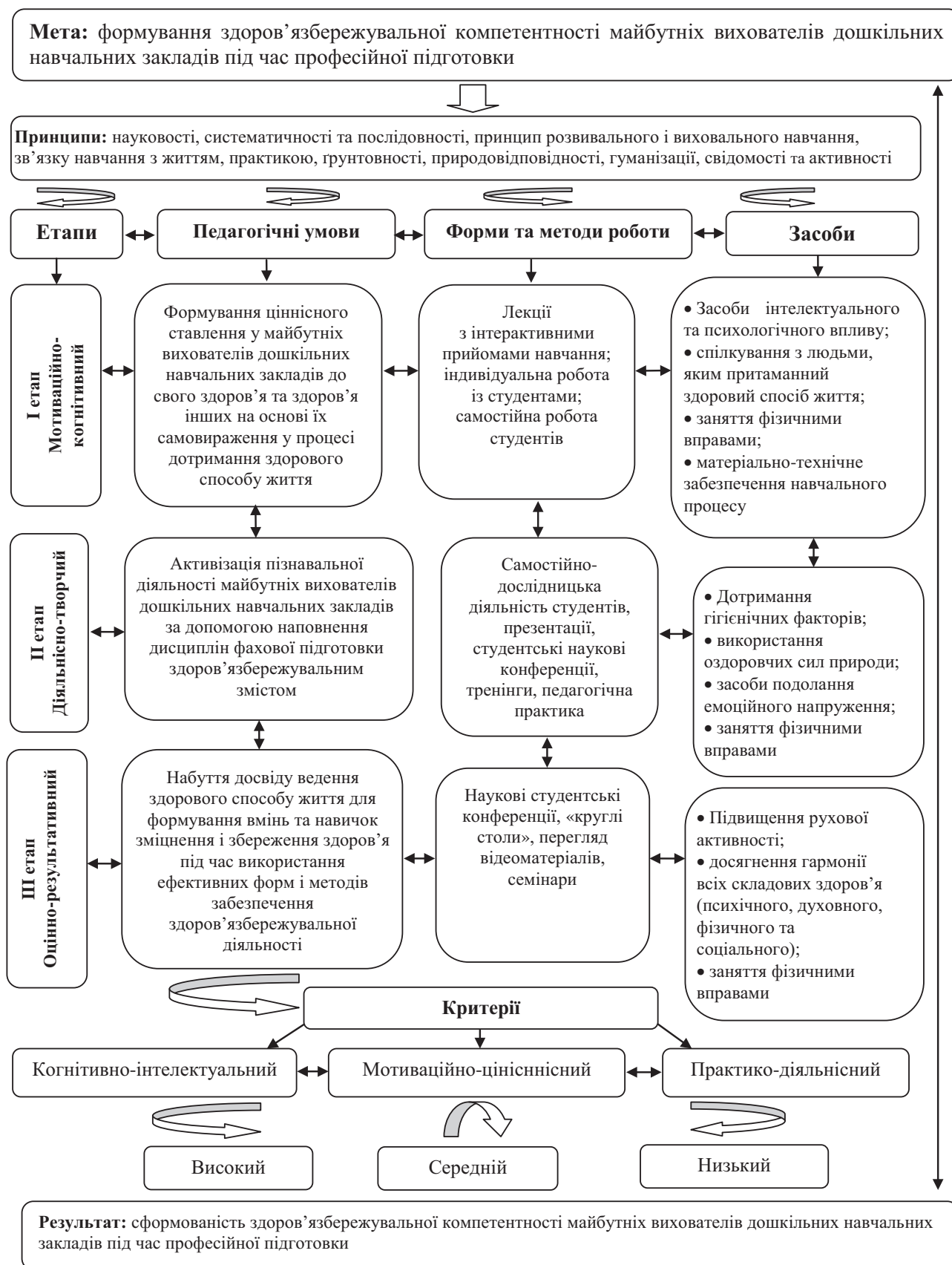

Рис. 1. Модель формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів

Сутність **принципу науковості навчання** полягає в тому, що всі знання мають спиратися на наукове підґрунтя, узагальнення наукових надбань щодо формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів і відповідати об'єктивній дійсності.

Принцип ґрунтовності базується на тому, що ґрунтовні знання, а також уміння та навички, отримані під час навчання, мають бути глибоко усвідомлені та тісно пов'язані з педагогічною практикою, стати частиною свідомості та основою здоров'язбережувальної поведінки майбутніх вихователів, а отже, сприяти формуванню здоров'язбережувальної компетентності.

Принцип систематичності та послідовності передбачає необхідність постійного накопичення знань, удосконалення вмінь та навичок майбутніх вихователів щодо свідомого вибору способу життя, збереження, зміцнення як свого власного здоров'я, так і здоров'я оточуючих та накопичення здоров'язбережувального досвіду. Системність дозволяє поєднувати знання різних галузей науки, узагальнювати, аналізувати, синтезувати їх, а надалі реалізувати у своїй професійній діяльності.

Принцип розвивального і виховального характеру навчання орієнтує на всебічний розвиток особистості і ґрунтується на положенні про те, що під час навчання майбутніх вихователів необхідно формувати здоров'язбережувальний світогляд та відповідальність за власне здоров'я, що сприятиме формуванню здоров'язбережувальної поведінки.

Принцип зв'язку навчання з життям, з практикою. Забезпечує розуміння, що будь-якій справі потрібно навчатися, починаючи з азів оволодіння професією, на основі досвіду, що поступово узагальнюється на практиці, відшліфовується впровадженням найновіших технологій.

Сутність **принципу природовідповідності** виявляється в тому, що навчання і виховання має відповідати віковим особливостям кожного періоду розвитку особистості та підпорядковуватися законам природи.

Принцип гуманізації ґрунтується на ідеях самореалізації особистості студента та розкритті його творчих здібностей, розвитку моральних, інтелектуальних якостей, визначення пріоритетності загальнолюдських та громадянських цінностей, гармонії стосунків особистості і довкілля на основі засвоєння широкого кола гуманітарних знань, формування здоров'язбережувальної компетентності, культури здоров'я, здорового способу життя, що гарантують безпечне й комфортне життя.

Принцип свідомості та активності реалізується шляхом здоров'язбережувальної діяльності майбутніх вихователів, що передбачає здатність застосовувати здоров'язбережувальні технології у професійній діяльності, прагнення до самостійного пошуку цінної інформації у відповідному напрямі та творчого використання їх, самостійне обрання способів діяльності.

У контексті зазначеного акцентуємо увагу на тому, що дотримання принципів навчання формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ буде ефективним. У студентів усвідомлено сформується готовність самостійно вирішувати питання, пов'язані з підтримкою, зміцненням та збереженням здоров'я.

Результативність та ефективність процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ забезпечується правильно визначеними педагогічними умовами. У рамках нашого експериментального дослідження ми визначили такі:

1. Формування ціннісного ставлення у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до свого здоров'я та здоров'я інших на основі їх самовираження у процесі дотримання здорового способу життя.

2. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів за допомогою наповнення дисциплін фахової підготовки здоров'язбережувальним змістом.

3. Набуття досвіду ведення здорового способу життя для формування вмінь і навичок зміцнення та збереження здоров'я під час використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Перша педагогічна умова відображає специфіку педагогічного процесу, що підвищує ефективність виховного процесу. Це дає змогу максимально врахувати індивідуальні здібності, потреби, інтереси майбутніх вихователів та забезпечує поєднання знань і досвіду в галузі здоров'язбереження.

Друга педагогічна умова ґрунтується на міжпредметній координації навчальних дисциплін фахової підготовки у системі вищої педагогічної освіти, що дає можливість забезпечити цілісність, гармонійність, системність підготовки майбутнього вихователя до здоров'язбережувальної педагогічної діяльності та її практичне втілення у навчально-виховному процесі.

Третя педагогічна умова визначається здатністю до реалізації загальнопрофесійних і спеціально-професійних функцій майбутнього вихователя ДНЗ, успішністю професійної діяльності та готовністю майбутніх вихователів до використання ефективних форм і методів забезпечення здоров'язбережувальної діяльності.

Об'єктивність моделі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ було визначено на основі рівнів – високий, середній і низький.

З огляду на зазначене, вважаємо, що процес формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ охоплює використання відповідних педагогічних засобів навчання і виховання, серед яких:

– заняття фізичними вправами (самостійні заняття фізичними вправами, заняття фізкультурою і спортом, підвищення рівня загальної фізичної

підготовленості, розвиток фізичних якостей, потреба у фізичному самовдосконаленні);

– підвищення рухової активності (участь у спортивних змаганнях, секціях, гуртках, туризм, самостійна організація дозвілля тощо);

– дотримання гігієнічних факторів (режиму дня, раціонального харчування, праці та відпочинку, громадської та особистої гігієни, гігієни навчання);

– використання оздоровчих сил природи (загартування сонцем, повітрям, водою);

– матеріально-технічне забезпечення навчального процесу (використання ІКТ та ТЗН, обладнання, оснащення та матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін);

– засоби інтелектуального та психологічного впливу (зміни психіки і свідомості, тобто поглядів, думок, відчуттів, переконань, уявлень, бажань, боротьба мотивів, захоплень, настроїв, станів, установок, стереотипів поведінки, ціннісні орієнтації, вміння протистояти чужому впливу, осмислення мети дії, прийняття рішення діяти, вольові зусилля, самооцінювання, самоконтроль тощо);

– спілкування з людьми, яким властивий здоровий спосіб життя, позитивно налаштованими на життя, які готові змінювати його на краще і постійно самовдосконалюватися;

– засоби подолання емоційного напруження, стресових ситуацій, зняття негативних емоцій та подолання їх (використання методів та технік саморегуляції та самопрограмування);

– засоби цінності емоційного благополуччя (вміння навчатися, навички співробітництва, впевненість у собі, гармонія з навколишнім світом, відкритість новому, позитивна Я-концепція. Психолог Е.Еріксон виділив чотири умови, що забезпечують емоційне благополуччя: добре розвинене відчуття індивідуальності; вміння спілкуватися; вміння створювати близькі стосунки і вміння виявляти активність).

Отже, запропонована модель дає можливість цілеспрямовано впливати на формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ. Вважаємо, що формування здоров'язбережувальної компетентності за запропонованою моделлю буде позитивно впливати на формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки. Розроблена модель охоплює мету, етапи, педагогічні умови, критерії, рівні, засоби, форми та методи формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки.

Подальшого розроблення потребує аналіз навчально-методичного забезпечення процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів ДНЗ під час професійної підготовки.

Література

1. Бех І.Д. Виховання особистості: підручник / І.Д. Бех. – К.: Либідь, 2008. – 848 с.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 375с.

3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. – 2-ге вид., допов. і переробл. / С.Г. Карпенчук. – К.: Вища шк., 2005. – 343 с.

4. Міхеєнко О.І. Валеологія: Основи індивідуального здоров'я людини: навч. посіб. / О.І. Міхеєнко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Суми: Університетська книга, 2010. – 448 с.

5. Степанов О.М. Психологічна енциклопедія /автор-упор. О.М. Степанов. – К.: Академвидав, 2006. – 424 с.

6. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – Вид. 2-ге, випр., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 560 с.

7. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 1997. – 192 с.

8. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.

9. Педагогічний словник [За ред. дійсного члена АПН України М.Д. Ярмаченка]. – Київ: Педагогічна думка, 2001. – 514 с.

10. Педагогическая энциклопедия: [в 4 т.] [Глав. ред. И.А. Каиров, Ф.Н. Петров и др. – М.: Советская энциклопедия. – Т. 2, 1965. – 912 с.

11. Тлумачний словник – мінімум української мови: Близько 9 тис. слів: 3-є вид. [Уклад. Л.О. Ващенко, О.М. Єфімов]. – К.: Довіра, 2004. – (Словники України). – 607 с.

12. Тлумачний словник української мови: Загальноновживана лексика: Близько 60 000 слів / [За заг. ред. проф. В.С. Калашника]. – Х.: ФОП Співак Т.К., 2009. – 960 с.

Анонції

Неля КРАВЧУК

Модель формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів

У статті розкрито питання формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів під час професійної підготовки. Обґрунтовано доцільність педагогічного моделювання та проаналізовано сутність поняття «модель», «моделювання». Охарактеризовано структуру моделі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Ключові слова: модель, моделювання, здоров'язбережувальна компетентність, структура моделі.

Неля КРАВЧУК

Модель формирования здоровьесберегающей компетентности будущих воспитателей дошкольных учебных заведений

В статье раскрыт вопрос формирования здоровьесберегающей компетентности будущих воспитателей дошкольных учебных заведений в процессе профессиональной подготовки. Обоснована целесообразность педагогического моделирования и

проаналізована сутність понять «модель», «моделирование». Охарактеризована структура моделі формування здоров'єсберегаючої компетентності майбутніх вчителів дошкільних навчальних закладів.

Ключевые слова: модель, моделирование, здоров'єсберегаюча компетентність, структура моделі.

Nelia KRAVCHUK

The model of the formation health preserving competence of the future pre-school teachers

The article reveals the necessity of the formation health preserving competence of the future pre-school teachers in the process of their professional training. The article also substantiates the reasons of the use of the pedagogical modeling and analyses the essence of the concepts «model» and «modeling». The author characterizes the basic components and structure of the model of formation health preserving competence of the future pre-school teachers.

Keywords: health preserving competence, model, modeling, structure of the model.

ПОДІЇ, ЗАХОДИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Шкільний проект STEM-освіти з енергоефективності та агробіологічного експериментування

У Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді фінішував науковий проєкт у форматі «STEM-освіта» за напрямками: «Енергоефективність та енергозбереження», «Енергоаудит будівлі навчального закладу (енергетичне обстеження будівлі)» і «Агробіологічний напрям (дослідження рослин та ґрунту в польових умовах)». Упродовж п'яти днів школярі, які цікавляться впровадженням енергоефективних технологій у побуті, в навчальних закладах, проходили практичний курс оволодіння вміннями і навичками експериментально-дослідницької діяльності у сфері енергозбереження. З дітьми працювали: керівник Київського центру енергоефективності Вадим Литвин, директор навчально-наукового Аудиторіуму «Клімат-Еко-Енергія Україна» В'ячеслав Плеханов, член екологічного клубу «Ермурус» Ірина Санковська.

Програма заходів передбачала ознайомлення з основами проведення термографічного обстеження будівель за допомогою тепловізійного знімання, проведення енергетичних обстежень та оцінювання потреб з енергозбереження у власних домівках. Підлітки опанували навички обслуговування технічного обладнання та використання матеріалів.

Під час презентації учасники шкільного проєкту «STEM-освіта» мали змогу: ознайомитися з найпростішими прийомами, що допомагають знизити втрати тепла будівлі та заощадити кошти; пересвідчитися у позитивних наслідках використання деяких із методик на демонстраційному майданчику новітніх технологій енергозбереження та енергоефективності на обладнанні провідних виробників; спробувати свої сили в ілюстративному представленні матеріалів шляхом інфографіки; побувати як енергетичні експерти з питання перспектив використання на території України альтернативних видів енергії під час виконання завдання «Ахілсова п'ята» поділитися досвідом у ході виконання

вправи з енергозбереження «Мій внесок розміром 10 С»; проаналізувати ефективність завдання «Антиреклама».

Повний супровід проведення дослідницької роботи учнівською молоддю, яка вибрала творчий напрям «STEM-освіта»: «Агробіологічний напрям (дослідження рослин та ґрунту в польових умовах)», забезпечила компанія «Сингента».

Практичні роботи проводились як на навчально-дослідній земельній ділянці НЕНЦ, так і на базі лабораторій агробіологічного факультету Національного університету біорізноманіття і природокористування України. Тематика навчального курсу передбачала ознайомлення з сучасними технологіями вирощування сільськогосподарських культур, проведення діагностики живлення рослин та польових методів дослідження ґрунтів на досліджуваних зразках. Координували роботу юних аграріїв науковці НУБІП: декан агробіологічного факультету, доктор сільськогосподарських наук, професор Віктор Забалуєв та завідувач кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН Анатолій Бикін, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів ім. проф. М.К. Шихули Оксана Тонха, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна Надія Бордюжа, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри овочівництва Іван Федосій.

Всі учасники проєкту шкільної STEM-освіти отримали сертифікати.

За інф. НЕНЦ